

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. prawa pracy RDS
z dnia 19 lutego 2019 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”.

Przewodniczący: Jacek Męcina, Przewodniczący Zespołu RDS ds. prawa pracy.

Uczestnicy posiedzenia: członkowie Zespołu ds. prawa pracy RDS, pozostali zaproszeni goście i eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Dyskusja w zakresie praw pracowniczych.
2. Stanowisko strony pracowników i strony pracodawców Zespołu ds. prawa pracy Rady Dialogu Społecznego ws. wystąpienia przez stronę pracowników i stronę pracodawców Rady z wnioskiem o zmianę ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. 1992 nr 54 poz. 254 ze zm.) do ministra właściwego ds. transportu. Dyskusja z udziałem Ministerstwa Infrastruktury, próba wypracowania trójstronnego stanowiska.
3. Wniosek Pana Ministra Stanisława Szweda, pismo z dnia 18.01.2019 r.- informacja Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
4. Stan prac nad projektem rozporządzenia w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów- informacja Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
5. Projekt ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.
6. Sprawy różne.

Ad.1

Przewodniczący Jacek Męcina przywiał członków Zespołu oraz zaproszonych gości i przeszedł do omawiania punktu pierwszego porządku obrad.

Robert Lisicki Konfederacja Lewiatan zwrócił uwagę na zmianę ustawy KPC dot. nowego oddania art. 775¹ (dot. osób szczególnie chronionych, przy rozwiązaniu stosunku pracy) oraz nadanie nowego brzmienia art. 477² par. 2 (Uznając wypowiedzenie umowy o pracę za bezskuteczne lub orzekając o przywróceniu do pracy, sąd na wniosek pracownika może w wyroku nałożyć na pracodawcę obowiązek dalszego zatrudniania pracownika do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy). Negatywnie zaopiniował nadanie nowego brzmienia art. 477² par. 2. Dodał, że intencją ustawodawcy powinno być rozpoznawanie sporów z zakresu prawa pracy w jak najszybszym tempie.

Tomasz Darkowski ekspert Ministerstwa Sprawiedliwości powiedział, że obecnie niewielkie są możliwości przyspieszenia postępowania w taki sposób, aby orzeczenie sądu zapadało np. w ciągu miesiąca/ trzech miesięcy. Ochrona przewidziana w art. 477 była postulowana przez grona, zajmujące się prawem pracy w ramach MS. W MS działał Zespół zajmujący się tematem ochrony pracowników, wszyscy się zgodzili, że obecny system ochrony jest niepełny. W przypadku sygnalistów, około 38% z nich napotyka szykany, zwolnienia w trybie dyscyplinarnym bez wypowiedzenia, zwolnienie za wypowiedzeniem. Jeżeli nie zapewnimy sposobu reagowania i ochrony sygnalistów lub osób, które nie są jeszcze sensu stricto sygnalistami to te osoby nie będą się zgłaszać.

Jacek Cieplak Zastępca Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców postuluje, aby ustawa nie dotyczyła małych i średnich przedsiębiorców oraz o doprecyzowanie zapisów dot. sygnalistów m.in. art. 755.

Karina Bednik Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego Ministerstwo Sprawiedliwości w sprawie postulatów dot. ochrony stosunku pracy, są otwarci na dyskusję ze względu na zakres regulacji.

Sławomir Adamczyk NSZZ „Solidarność” poinformował o uzgodnionym stanowisku FZZ, OPZZ, NSZZ „Solidarność”. Następnie **Ewa Kędzior Ekspert NSZZ „Solidarność”** przedstawiła stanowisko, które stanowi *załącznik nr 1 do protokołu*.

Robert Lisicki Konfederacja Lewiatan powiedział, że w opinii strony pracodawców, art. 477² należałoby dążyć do ograniczenia jego zakresu stosowania do przypadków objętych ustawą o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione i w tym kierunku powinny iść dalsze prace.

Przewodniczący Jacek Męcina podsumował, że strona związkowa wypracowała stanowisko i poprosił stronę pracodawców o przekazanie na piśmie stanowiska strony pracodawców.

Jednocześnie przypomniał, że Zespół został zobowiązany w ramach programu prac RDS na 2019 r. do rozpatrzenia i wypracowania rekomendacji dot. tematu „*Przeгляд, ocena i propozycje zmian przepisów z zakresu indywidualnego i zbiorowego prawa pracy*”.

Ad.2

Uzgodniono przekazanie *stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Zespołu ds. prawa pracy Rady Dialogu Społecznego ws. wystąpienia przez stronę pracowników i stronę pracodawców Rady z wnioskiem o zmianę ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. 1992 nr 54 poz. 254 ze zm.) do ministra właściwego ds. transportu* do Prezydium RDS z rekomendacją przyjęcia w drodze uchwały na najbliższym posiedzeniu plenarnym Rady Dialogu Społecznego.

Ad.3

Stanisław Szwed Sekretarz Stanu MRPiPS przedstawił pismo dot. wniosku NSZZ „Solidarność”, *załącznik nr 2 do protokołu*.

Uzgodniono, że każda z organizacji odbędzie konsultacje wewnętrzne także z organizacjami członkowskimi, celem zebrania dobrych praktyk oraz identyfikacji problemów. Temat będzie przedmiotem posiedzenia Zespołu w kwietniu (dwa miesiące konsultacji).

Ad.4

Stanisław Szwed Sekretarz Stanu MRPiPS poinformował, że w MRPiPS toczą się prace nad projektem rozporządzenia w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów, zostanie przekazany do konsultacji społecznych także do RDS.

Ad.5

Uzgodniono, że punkt dot. projektu ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, zostanie rozpatrzony na kolejnym posiedzeniu Zespołu.

Ad.6

Stanisław Szwed Sekretarz Stanu MRPiPS powiedział, że trudno przewidzieć jaki będzie los projektu ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, zwrócił się z wnioskiem o przeprowadzenie dyskusji dot. nowych reguł określających wybór mediatorów.

Paweł Śmigielski OPZZ zapytał o dalsze losy dorobku Komisji Kodyfikacyjnej ds. prawa pracy.

Stanisław Szwed Sekretarz Stanu MRPiPS powiedział, że nie przewiduje w tej kadencji Sejmu zasadniczych zmian. Dodał, że w podkomisji prawa pracy jest prezydencki projekt zmiany kodeksu pracy, projekt zostanie rozszerzony o kwestie dot. wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ochrony przedemerytalnej.

Barbara Surdykowska NSZZ „Solidarność” przypomniała, że MRPiPS nadal nie przedstawiło stanowiska dot. propozycji NSZZ „Solidarność” nowelizacji art. 237(15) Kodeksu pracy.

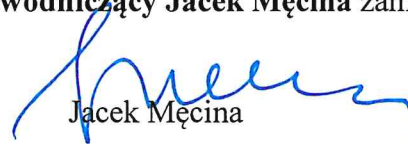
Dariusz Głuszkiewicz Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Pracy MRPiPS poinformował, że projekt odpowiedzi w sprawie propozycji NSZZ „Solidarność” jest przygotowany, zostanie wkrótce przedłożony Panu Ministrowi S. Szwedowi do akceptacji.

Barbara Surdykowska NSZZ „Solidarność” przypomniała o wniosku NSZZ „Solidarność” dot. rozpatrzenia tematu zatrudnienia kierowców transportu międzynarodowego oraz pracowników delegowanych transportu międzynarodowego.

Przewodniczący Jacek Męcina poinformował, że nie dysponuje materiałem do dyskusji w sprawie kierowców transportu międzynarodowego, jeżeli strona związkowa chciałaby wnieść temat pod obrady poprosił o przedstawienie takiego materiału.

Sławomir Adamczyk NSZZ „Solidarność” poinformował, że do Zespołu zostanie skierowane zapytanie grupy roboczej ds. europejskiego dialogu społecznego w sprawie działań podjętych dot. wdrażania rekomendacji europejskiego porozumienia dot. aktywnego starzenia się i podejścia międzypokoleniowego.

Wobec wyczerpania tematów **Przewodniczący Jacek Męcina** zamknął posiedzenie Zespołu.

Jacek Męcina

Przewodniczący Zespołu

*Sporządziła
Magdalena Gryciuk
Biuro Rady Dialogu Społecznego*

Warszawa, dnia 19 lutego 2019 roku

**Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz
Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych przedstawiają
wspólne stanowisko do rządowego projektu ustawy
*o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione
pod groźbą kary (UD74).***

Na pozytywną ocenę zasługują postanowienia projektu *ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary* (dalej: Projekt), zawierające propozycje przepisów, których wejście w życie w zaproponowanym w projekcie kształcie przyczyni się do poprawy sytuacji prawnej pracowników i innych osób wykonujących działalność zarobkową. Będzie to możliwe do osiągnięcia w wyniku wprowadzenia do systemu prawa narzędzi prawnych pozwalających na pociągnięcie do odpowiedzialności - bez obowiązku uzyskania prejudykatu - tych podmiotów zbiorowych, których organy, pracownicy bądź też inne osoby działające na rzecz lub w imieniu podmiotu dopuściły się czynu zabronionego, w tym przeciwko prawo pracowniczym lub związkowym, pozostającego bezpośrednio w związku z prowadzoną przez ten podmiot działalnością.

Zakresem definicji czynu zabronionego, w rozumieniu Projektu, zostały również objęte czyny, o których mowa w art. 35 ustawy z dnia 23 maja 1991 o związkach zawodowych (t.j. Dz.U. 2015, poz. 1881 ze zm.). Zakres podmiotowy art. 35 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych obejmuje osoby reprezentujące pracodawcę, które w związku z zajmowanym stanowiskiem albo pełnioną funkcją popełniły czyn zabroniony, w szczególności czyn określony w pkt 1 -3. Mimo, iż odpowiedzialności karnej za dokonanie czynu zabronionego podlegają wskazane w przepisie osoby, korzyść majątkową z czynu osiąga inny podmiot, a mianowicie pracodawca tj. podmiot zbiorowy w rozumieniu Projektu. Korzyścią majątkową są te nieponiesione wydatki na świadczenia dla pracowników lub na wzrost świadczeń oraz na zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, które podmiot zbiorowy - pracodawca - poniósłby, gdyby do czynu zabronionego nie doszło.

Rozszerzenie odpowiedzialności na podmiot zbiorowy za czyn zabroniony, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt. 2 ustawy o związkach zawodowych tj. za przestępstwo

utrudniania wykonywania działalności związkowej prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy, na zasadach określonych w projekcie, w praktyce może przyczynić się do poprawy ochrony działania związków zawodowych i do skutecznego zniechęcania, w szczególności dużych przedsiębiorstw, do naruszania ustawy o związkach zawodowych. Niezakłócone działanie związków zawodowych natomiast przełoży się na poprawę przestrzegania praw pracowniczych a tym samym na poprawę sytuacji prawnej i materialnej pracowników oraz innych osób wykonujących pracę zarobkową.

Związki zawodowe stoją na straży przestrzegania przepisów prawa pracy. Z walką o godne warunki pracy łączą się nierzadko działania odwetowe ze strony niektórych pracodawców, skierowane przeciwko działaczom związkowym. Przepisy chroniące stosunek pracy działaczy związkowych są jednak niekompletne a przez to nie stanowią skutecznej ochrony przed bezprawnymi działaniami pracodawcy. Z tej przyczyny **na szczególnie podkreślenie i pozytywną ocenę zasługuje** długo oczekiwana i zawarta w art. 65 Projektu **propozycja uzupełnienia przepisów Kodeksu postępowania cywilnego**, której wprowadzenie w życie **pozwoli na stworzenie realnego mechanizmu ochrony stosunku pracy**. Zmiana polega na możliwości nałożenia na pracodawcę w wyroku przywracającym do pracy obowiązku dalszego zatrudnienia pracownika do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy (art. 477² § 2 k.p.c.) oraz na wprowadzeniu możliwości ustanowienia zabezpieczenia w postaci nakazania do czasu prawomocnego rozpoznania sprawy dalszego zatrudnienia zwolnionego pracownika, którego stosunek pracy podlega szczególnej ochronie (art. 755¹k.p.c.). Zaproponowane zmiany stanowią uzupełnienie norm materialnych i przyczynią się do osiągnięcia realnej ochrony stosunku pracy, o której mowa w prawie międzynarodowym, a w odniesieniu do działaczy związkowych, w Konwencji MOP nr 135 dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ułatwień. Gwarancje ochrony trwałości stosunku pracy działaczy związkowych zawarte w prawie materialnym (zakaz rozwiązania stosunku pracy bez zgody zarządu związku zawodowego, obowiązek wypłaty wynagrodzenia za cały czas trwania procesu oraz prawo do przywrócenia do pracy) powinny mieć odpowiednie przełożenie na ich prawa procesowe związane z roszczeniem restytucyjnym (przywrócenie do pracy, ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia) w razie zwolnienia wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy. Same gwarancje wynikające z prawa materialnego są bowiem niewiele warte, o ile iluzoryczne staje się ich dochodzenie przed sądem pracy. Ta sama zasada odnosi się do innych niż działacze związkowi pracowników, których stosunek pracy podlega szczególnej ochronie.

Wprowadzenie zaproponowanych zmian do k.p.c. może również przyczynić się do znacznego skrócenia czasu trwania postępowania przed sądem pracy, gdyż ustanowienie stosownego zabezpieczenia spowoduje, iż odpadnie motywacja do przeciągania procesu przez strony.

Art. 38 ust. 1 Projektu przewiduje możliwość prowadzenia postępowania z urzędu lub na wniosek. Zgodnie z ust. 2 zd. 2 na postanowienie prokuratora o nieuwzględnieniu wniosku o wszczęcie postępowania nie przysługuje zażalenie. Wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego będą co do zasady składały osoby lub podmioty pokrzywdzone działaniem osób, o których mowa w art. 5 i 6 Projektu. Wydaje się, iż podmiot pokrzywdzony, powinien na zasadach ogólnych,

mieć możliwość odniesienia się do decyzji prokuratora o nieuwzględnieniu wniosku o wszczęcie postępowania. Dlatego wykreślenie zdania drugiego w ust. 2 powinno przyczynić się do wzmocnienia sytuacji prawnej podmiotu pokrzywdzonego.

Zgodnie z art. 24 Konstytucji RP praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy. Jednym ze sposobów realizacji zadań Państwa są zamówienia publiczne. Państwo może i powinno, poprzez zamówienia publiczne, wpływać na warunki zatrudnienia. Zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne jest jednym z najbardziej dotkliwych finansowo środków, które mogą być orzekane wobec podmiotu zbiorowego. Zakaz ten jednak nie może być orzeczony wobec podmiotów zbiorowych, do których nie ma zastosowania prawo zamówień publicznych np. do podmiotów ubiegających się o zawarcie umowy z NFZ. Dlatego warte rozważenia jest rozszerzenie zakazu, o zakaz udziału w zawieraniu umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w przypadku m.in. czynów zabronionych społecznie szkodliwych tj. przeciwko prawom pracowniczym lub związkowi zawodowemu. Art. 21 ust. 2 Projektu przewiduje możliwość orzeczenia m.in. zakazu ubiegania się o zamówienia publiczne jeżeli przemawia za tym społeczne oddziaływanie zakazu lub obowiązku oraz rodzaj i rozmiar negatywnych skutków popełnionego czynu zabronionego.

Projekt zawiera rozwiązania, o które strona związkowa wnioskowała i których wprowadzenia w życie oczekiwała od lat. Obowiązek dostosowania prawa polskiego do standardów międzynarodowych przemawia za koniecznością sprawnego rozpatrzenia Projektu przez Parlament i pilnego wprowadzenia jego przepisów w życie.

FZZ

Sonata Gaudin

NSZZ „Solidarność”

Włodzisław Gajda

OPZZ

[Signature]

Przewodniczący zespołu ds. prawa pracy
EU

Warszawa, dnia 18 stycznia 2019 r.

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu

DDP.I.4321.20.4.2018.KZP

W P Ł Y N Ę Ł O

Dnia 30/01/2019

L.dz. RDS 138/01/19

Pan Przewodniczący

Jacek Męcina

Zespół Problemowy ds. Prawa Pracy

Rady Dialogu Społecznego

Stanisław Szwed

W dniu 21 grudnia 2018 roku do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wpłynęło pismo Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w którym opisano problem utrudniania przez pracodawców wykonywania działalności związkowej poprzez uniemożliwianie realizacji prawa przedstawicieli związkowych do wstępu na teren zakładu pracy oraz związane z tym niewłaściwe stosowanie przez organy państwa przepisu art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1881). W związku z powyższym kieruję pismo Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” proponując wypracowanie przez Zespół rozwiązań w tej sprawie. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej deklaruje merytoryczne wsparcie podczas konsultacji propozycji rozwiązań legislacyjnych, które byłyby zgodne z oczekiwaniami i doświadczeniami podmiotów stosujących w praktyce obowiązujące regulacje prawne.

Z poważaniem
Stanisław Szwed

Załączniki:

1. pismo Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” z dnia 21 grudnia 2018r.

Do wiadomości:

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24
80 – 855 Gdańsk

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
e-mail: info@mrpips.gov.pl, tel. 222-500-108

niepodlega |

Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, fax /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

L.dz. PBE/79775/1695/2018

Gdańsk, dnia 21 grudnia 2018 roku

Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

NSZZ „Solidarność” z olbrzymim niepokojem odnotowuje narastające zjawisko odmawiania przez pracodawców przedstawicielom związku zawodowego wstępu na teren zakładu pracy.

W samym 2018 r. członkowie Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność”, jak i przedstawiciele struktur regionalnych Związku, spotkali się z łamaniem ich prawa do wejścia na teren zakładu pracy w celu spotkania się z pracownikami. Z takimi zachowaniami przedstawiciele NSZZ „Solidarność” spotkali się np. w Auchan, PEPCO, Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o.o. Są to spółki o ogólnopolskim obszarze działania. Wobec tego odmowa wstępu przedstawicieli związkowych na teren każdej z nich oznacza odmowę kontaktu z tysiącami pracowników. Należy również mieć na względzie, iż brak ustawowego uregulowania obowiązku pracodawcy zapewnienia dostępu do zakładu odbija się negatywnie na samych pracownikach. Nie jest odosobnioną praktyką, iż pracownikom zakazuje się kontaktu z przedstawicielami związku zawodowego, pod groźbą różnego rodzaju konsekwencji. Np. w Auchan Polska Sp. z o.o. pracowników straszy się, że za kontakt ze związkiem zawodowym nie zostanie im przedłużona umowa o pracę lub że dostaną wypowiedzenie umowy.

Brak ustawowej gwarancji wstępu dla przedstawicieli związkowych jest przez pracodawców odbierane jako zgoda na zakaz wstępu. A to, w ocenie NSZZ „Solidarność”, stanowi przyzwolenie na ograniczanie przez pracodawców praw i wolności związkowych.

Jak wynika z argumentacji pracodawców, u podstawy odmowy stoi brak prawnego obowiązku zapewnienia przez pracodawcę przedstawicielom związku zawodowego wstępu na teren zakładu pracy i dostępu do pracowników.

W przypadku złożenia doniesienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa utrudniania działalności związkowej w postaci zakazu wejścia przedstawiciela związku zawodowego na teren zakładu pracy, organy ochrony prawa – policja, prokuratora, sądy – nie dopatrują się w tym czynów zabronionych. Wobec braku ustawowego obowiązku zapewnienia dostępu przedstawicielom związku zawodowego do zakładu pracy i do pracowników, brak jest podstaw do uznania odmowy wstępu za czyn zabroniony. W załączeniu przykładowe postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie m.in. utrudnienia dostępu do pomieszczenia związkowego, co zdaniem prokuratury nie zawiera znamion czynu zabronionego.

O praktyce ograniczania praw i wolności związkowych w postaci utrudniania lub uniemożliwiania wstępu na teren zakładu pracy przedstawicieli związkowych, również w wewnątrzzakładowych regulacjach zakładu pracy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej było informowane przez struktury NSZZ „Solidarność” w piśmie z dnia 18 września 2017 r. W odpowiedzi na pismo Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego słusznie zauważył, iż przepisy ustawy o związkach z zawodowych nie regulują wprost zasad wstępu i możliwości przebywania na terenie zakładu pracy przedstawicieli związków zawodowych ani też zasad prowadzenia przez nich działalności związkowej, pozostawiając te kwestie zwyczajom zakładowym i dotychczasowej praktyce. Dalej wskazano, iż w celu prawidłowego określenia zasad wstępu na teren zakładu pracy należy mieć na względzie dorobek organów kontrolnych Międzynarodowej Organizacji Pracy, której konwencje wyznaczają granice wolności zrzeszania zapewnionej w art. 59 Konstytucji RP. Art. 2 ust. 1 ratyfikowanej przez Polskę Konwencji 135 MOP dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ułatwień, nakłada na Państwa - strony Konwencji przyznania przedstawicielom pracowników w przedsiębiorstwie takich ułatwień, które umożliwią im szybkie i skuteczne wykonywanie ich funkcji. Konwencja nie wskazuje wprost o jakie rozwiązania chodzi, wskazując cel jaki powinien zostać osiągnięty poprzez wprowadzenie określonych ułatwień. Rozwinięcie tego przepisu nastąpiło w zaleceniu nr 143 MOP. Zalecenie w pkt. 12 wyraźnie stwierdza, że przedstawiciele pracowników powinni mieć dostęp do wszystkich miejsc pracy w przedsiębiorstwie, jeżeli dostęp do tych miejsc jest im potrzebny do wykonywania funkcji przedstawicielskich. Przedstawiciele związku zawodowego, którzy nie są zatrudnieni w przedsiębiorstwie, lecz którego pracownicy są członkami tego związku, powinni mieć wolny dostęp do takiego przedsiębiorstwa (pkt. 17.1).

Sposób interpretacji przepisów Międzynarodowej Organizacji Pracy wskazują jednak przede wszystkim wnioski i zalecenia Komitetu Wolności Związkowej zawarte w Przeglądzie MOP pt.: „Wolność zrzeszania. Zbiór decyzji Komitetu Wolności Związkowej”. Wydanie VI, rok 2018. Prawu dostępu do miejsca pracy poświęcony został odrębny dział, obejmujący pkt. 1589 do 1598. Rozpatrując kwestie związane ze wstępem na teren zakładu pracy, w swoich decyzjach Komitet nieodmiennie podkreślał nie tylko istnienie samego prawa jak również doniosłą rolę tego prawa dla skutecznego działania związku zawodowego: *„Jeżeli prawo do zrzeszania się nie ma być martwe, odnośne organizacje pracownicze, powinny mieć możliwość wspierania i obrony interesów swoich członków, korzystając z niezbędnych do właściwego wypełniania swej funkcji udogodnień dla przedstawicieli pracowników, włącznie z prawem dostępu do członków w miejscu pracy”* (pkt. 1594 Zbioru). W innych decyzjach Komitet Wolności Związkowej wskazuje, iż prawo przedstawicieli związkowych do wstępu na teren zakładu pracy stanowi element „ułatwień, które umożliwią przedstawicielom związku zawodowego szybkie i skuteczne wykonywanie funkcji” o których mowa w art. 2 ust. 1 Konwencji 135 MOP: *„Komitet zwraca uwagę rządów na zasadę, że przedstawiciele pracowników powinni korzystać z takich udogodnień, jakie są konieczne do właściwego sprawowania ich funkcji, włącznie z możliwością wejścia do zakładów pracy”* (pkt 1589 Zbioru), *„Rządy powinny zagwarantować przedstawicielom związkowym możliwość wstępu do zakładów pracy, z poszanowaniem prawa własności i zarządu, aby mogli kontaktować się z pracownikami w celu informowania ich o potencjalnych korzyściach przynależności związkowej”* (pkt 1590 Zbioru), *„Odmowa wpuszczenia przywódców związku zawodowego na teren zakładu pracy, uzasadniana faktem, że lista kwestii spornych została już przedstawiona, stanowi poważne pogwałcenie prawa organizacji do swobodnego prowadzenia działalności”* (pkt. 1596 Zbioru). *„Przedstawicielom pracowników powinien zostać przyznany dostęp do wszystkich stanowisk pracy w zakładzie, gdzie taki dostęp jest niezbędny w celu umożliwienia im prowadzenia funkcji związkowych”* (pkt. 1591 Zbioru).

Komitet Wolności Związkowej prawem wstępu na teren zakładu pracy objął nie tylko tych działaczy związkowych, którzy są pracownikami pracodawcy u którego działa organizacja związkowa ale również tych przedstawicieli tego związku, którzy nie są pracownikami pracodawcy: *„Przedstawiciele związku zawodowego niezatrudnieni w zakładzie, w którym zatrudnieni są członkowie ich związku, powinni mieć możliwość wstępu do tego zakładu. Przyznanie takich udogodnień nie powinno zakłócać funkcjonowania danego zakładu”* (pkt. 1593 Zbioru).

Komitet Wolności Związkowej podkreślał również istotę swobody kontaktu z pracownikami jako element realizacji prawa do wejścia na teren zakładu pracy i skutecznego wykonywania funkcji: „Przydzielenie ochrony w czasie wejścia na teren zakładu pracy w pewnych okolicznościach może być uznane za środek niezbędny. Jednakże, taki sposób działania nie powinien skutkować jakąkolwiek ingerencją w wewnętrzne sprawy związku zawodowego lub na możliwość swobodnego komunikowania się z pracownikami przedstawicieli związku zawodowego w celu powiadomienia ich o potencjalnych korzyściach z przynależności do związku zawodowego. Rząd powinien podjąć kroki w celu zapewnienia, że już w miejscu pracy działacze związkowi będą mieli niezbędną przestrzeń na swobodną komunikację z pracownikami i bez obecności pracodawcy lub ochrony” (pkt. 1595 Zbioru).

Polski ustawodawca nie zagwarantował żadnego z powyższych praw, co znacznie utrudnia a często wręcz uniemożliwia wykonywanie funkcji związkowych, reprezentowania i obronę praw, interesów zawodowych i socjalnych członków związku.

Zgodnie z Zaleceniem nr 143 MOP jego postanowienia mogą być wprowadzone w życie w drodze ustawodawstwa krajowego, układów zbiorowych lub w każdy inny sposób zgodny z praktyką krajową. Polski ustawodawca rezygnując z ustawowej regulacji zasad wstępu na teren zakładu związkowców, pozostawił tę kwestię do uregulowania w układach zbiorowych pracy bądź w porozumieniach zawieranych między organizacją zakładową a pracodawcą. Mimo, że decyzje Komitetu Wolności Związkowej wskazują, że teren zakładu pracy jest miejscem do którego dostęp przedstawicieli związkowych, w tym osób niezatrudnionych w zakładzie, nie może być zakazany, w praktyce jest inaczej. Brak stosownych rozwiązań ustawowych i wynikająca z tego praktyka odmowy przedstawicielom związku zawodowego prawa wstępu na teren zakładu pracy wskazuje, że oparcie wdrożenia tego prawa na fakultatywnych porozumieniach nie prowadzi do osiągnięcia założonych celów. Prowadzi natomiast do tego, iż prawo wstępu przedstawicieli związku zawodowego na teren zakładu pracy jest nagminnie łamane. Składane przez związki zawodowe propozycje zawarcia porozumienia o zasadach wstępu na teren zakładu pracy, wobec braku ustawowego obowiązku zapewnienia wejścia, nie spotykają się z zainteresowaniem ze strony pracodawców. Tym samym uregulowane w Konwencji 135 MOP i doprecyzowane w Zaleceniu 143 standardy nie są przez Państwo Polskie zapewnione. Dalsze utrzymywanie tego stanu prowadzi do stopniowej likwidacji związków zawodowych, a tym samym do demontażu podstawy ustroju gospodarczego RP, opartego na dialogu społecznym.

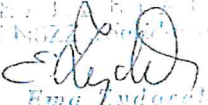
Narastająca praktyka utrudniania lub wręcz uniemożliwiania wstępu na teren zakładu pracy przedstawicielom związku zawodowego wskazuje, iż pozostawienie uregulowania tej

kwestii w fakultatywnych porozumieniach nie jest rozwiązaniem gwarantujących zapewnienie realizacji tego standardu międzynarodowego. Konieczne jest podjęcie inicjatywy legislacyjnej, która wprost w przepisach ustawy o związkach zawodowych ureguluje prawo przedstawicieli związku zawodowego do wstępu na teren zakładu pracy, prawo do swobodnego kontaktu z pracownikami a więc skorelowany z tym obowiązek pracodawcy umożliwienia tego. Utrzymywanie braku uregulowania tej kwestii w ustawie w praktyce oznacza przyzwolenie na ograniczanie praw i wolności związkowych.

Dlatego też, na mocy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz.U2015, poz. 1881) wnosimy o niezwłoczne podjęcie inicjatywy legislacyjnej w celu uregulowania w ustawie o związkach zawodowych prawa przedstawicieli związkowych do wstępu na teren zakładu pracy i swobodnego kontaktu z osobami wykonującymi pracę zawodową, w tym z pracownikami. Dostęp do pracowników jest fundamentalnym prawem i warunkiem istnienia i prowadzenia działalności przez związek zawodowy. W przypadku braku działań ze strony rządu będziemy zmuszeni do złożenia skargi do Międzynarodowej Organizacji Pracy na naruszenie przez Państwo Polskie art. 2 ust. 1 Konwencji 135 Międzynarodowej Organizacji pracy dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ułatwień.

Z poważaniem

Członek Prezydium Komisji Krajowej
NSZZ „Solidarność”

Ewa Tydarska

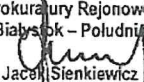
Henryk Nakonieczny

**Postanowienie
o odmowie wszczęcia dochodzenia**

Jacek Sienkiewicz - prokurator Prokuratury Rejonowej Białystok - Południe w Białymstoku, po zapoznaniu się z materiałami uzyskanymi w toku czynności sprawdzających 1Ds. 647/14 w sprawie o czyn z art. 35 ust 1 pkt 2 i 3 Ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych na podstawie art. 305 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 kpk postanowił:

odmówić wszczęcia dochodzenia w sprawie:

1. zaistniałego w okresie od nieustalonego miesiąca 2010 roku do marca 2014 roku dyskryminowania z powodu przynależności do związku zawodowego pracownika Straży Miejskiej w/m Marka Babińskiego pełniącego funkcję przewodniczącego Organizacji Zakładowej NSZZ Solidarność Pracowników Straży Miejskiej w Białymstoku poprzez wielokrotne nieuzasadnione i jednostronne zmienianie jego warunków pracy na jego niekorzyść oraz utrudnianie wykonywania działalności związkowej prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy poprzez nie wydanie w dniu 10.02.2014 roku Markowi Babińskiemu kluczy do pomieszczenia numer 18 w lokalu znajdującym się na Posterunku Straży Miejskiej w/m i wskazanego do prowadzenia działalności związkowej, to jest o czyn z art. 35 ust 1 pkt 2 i 3 Ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych w zw. z art. 12 kk, wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (na podst. art. 17 § 1 pkt 2 kpk).
2. zaistniałego w dniu 5 lutego 2014 roku w siedzibie Organizacji Zakładowej NSZZ Solidarność Pracowników Straży Miejskiej w Białymstoku przy ulicy Barszczańskiej 2 utrudniania wykonywanie działalności związkowej prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy poprzez usunięcie Adama Czemiela członka związku zawodowego NSZZ Solidarność Pracowników Straży Miejskiej w Białymstoku z lokalu wskazanego do prowadzenia działalności związkowej, to jest o czyn z art. 35 ust 1 pkt 2 Ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych, wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (na podst. art. 17 § 1 pkt 2 kpk).

Prokurator
Prokuratury Rejonowej
Białystok – Południe

Jacek Sienkiewicz

Pouczenie:

1. Na powyższe postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1a kpk, art. 325a kpk oraz art. 465 § 2 kpk):

- stronom procesowym;

- instytucji państwowej lub samorządowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie;

- osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228 – 231, art. 233, art. 235, art. 236, art. 245, art. 270 – 277, art. 278 – 294 lub w art. 296 – 306 kk, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Pokrzywdzonemu oraz instytucji wymienionej w art. 305 § 4 kpk przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie.

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa – dochodzenia*) lub o jego umorzeniu. Pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 kpk może w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 kpk, art. 55 § 1 kpk).

Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

2. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a kpk).

3. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

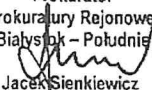
Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity.

Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 i art. 460 kpk).

Zarządzenie - Stosownie do art. 100 § 2 i 140 kpk odpis postanowienia doręczyć:

- pokrzywdzony – k.6

- instytucji państwowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie – k.1

Prokurator
Prokuratury Rejonowej
Białystok – Południe

Jacek Sienkiewicz